

[Knud Nielsen.]

at der blev foretaget principielle ændringer i den. Mit partis skepsis er ikke blevet mindre under udvalgsbehandlingen, og der er ikke foretaget principielle ændringer. Der er i det hele taget ikke gjort mange indrømmelser, så de positive ting er hurtigt overstået.

Til de positive ting hører, at der er blevet bevilget yderligere 20 mill. kr. som compensation for persontilskuddenes bortfald, således at det nu drejer sig om i alt 40 mill. kr. til uddannelsesfonden. Selv om det efter vore beregninger skulle have været et beløb på 67 mill. kr., er der dog tale om et fremskridt. Takken herfor skal ikke rettes til ministeren, men til de socialdemokratiske medlemmer af finansudvalget, der førte sagen igennem dér.

Ministerens kan vi takke for to indrømmelser. Den ene er, at også de aftenstuderende på Københavns dag- og aftenseminarium, der falder ind under læreruddannelsesloven af 1954, nu kommer med ind under de almindelige støtteregler. Det må betragtes som en retfærdighedshandling. Den koster i øvrigt ikke noget, men betyder naturligvis, at der bliver flere om at dele de til rådighed værende midler.

Der er endvidere grund til at takke ministeren for tilsagnet om gennemførelse af en lempeligere praksis ved studieskift. Det var især de uddannelsessøgende, der gik fra længere varende til kortere varende uddannelser, der kom i klemme ved den gamle ordning, hvor der, når betingelserne i øvrigt var opfyldt, kunne ydes fuld støtte i den normerede studietid plus 1 år. Nu lægges der hertil 2 år med statsgaranterede lån. Det finder jeg tilfredsstillende. Må jeg også her konstatere, at heller ikke det koster staten noget. Det må vel i øvrigt være mig tilladt at sige, at det synes at være karakteristisk for ministeren, at det gerne er en billig velvilje, han lægger for dagen.

Resten er negativt. Den beskedne merbevilling på 21 mill. kr. til uddannelsesfonden sættes helt i skyggen af den voldsomme forringelse af støttevilkårene, der sker ved de

helt rentefrie låns bortfald. Som illustration kan jeg nævne, at med en studiegæld på 40.000 kr., en afviklingsperiode på 20 år og en rente på 10 pct. stiger årsydelsen i forhold til de rentefrie lån med så meget som 2.698 kr. Det undrer mig, at ministeren åbenbart ikke tillægger det notat, som repræsentantskabet for ungdommens uddannelsesfond har tilstillet udvalget, større betydning. Det siges heri klart, at bevillingsforslaget for 1970-71 indebærer en nedgang i støttens værdi, og at værdiforringelsen af den forventede långivning i det kommende år langt vil overstige de 21 mill. kr.

Repræsentantskabet advarer indtrængende mod konsekvenserne af, at højtforrentede lån nu skal udgøre hovedparten af uddannelsesstøtten. Konsekvenserne heraf vil ifølge repræsentantskabet være for det første, at den allerede socialt stærkt ulige rekruttering yderligere forstærkes, og for det andet at ønsket om at formindske gældsbyrden kan føre til en forringet studiedybde og en for eksamenspræget studiegang. Jeg er enig med repræsentantskabet, i, at det vil være konsekvenserne, og jeg forstår ikke, at ministeren tør ignorere det.

Repræsentantskabet gør endvidere opmærksom på, at de studerende ikke kan udnytte fradragsretten for renter, der tilskrives i uddannelsesperioden, og derfor i virkeligheden kommer til at betale en højere rente end andre låntagere i det danske samfund, og finder det i øvrigt urimeligt, at mindrebede studerende skal betale 1 pct. mere i rente end den, som banker skal betale ved lån fra staten gennem Nationalbanken. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han finder dette rimeligt.

Det er efter dette helt naturligt, hvis man tvivler på, at ministeren overhovedet ønsker en demokratisering af adgangen til uddannelse. Jeg tør ikke beskyldte ministeren for at være konservativ, jeg ønsker nemlig hverken at fornærme ministeren eller den konservative folketingsgruppe, men det er givet, at ministeren med dette lovforslag bidrager stærkt til at konservere og fast-